

Sygn. akt VIII Ns 386/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział VIII Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR B. M.

Protokolant: sekretarz sądowy Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku P. M. (1)

z udziałem A. J. i Z. J.

o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po M. J.

p o s t a n o w i a :

- zmienić postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi wydane w dniu 9 maja 2011 r. w sprawie I Ns 310/11 w ten sposób, że stwierdzić, iż spadek po M. J. synu W. i J. zmarłym 22 lipca 2007 r. w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w A. na podstawie ustawy nabyli żona Z. J. z domu K. (córka S. i A.), syn A. J. (syn M. i Z.) i wnuczka P. M. (1) (córka S. i I.) po 1/3 (jednej trzeciej) części każde z nich,
- ustalić, że strony ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt VIII Ns 386/15

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 11 września 2015 r. małoletnia P. M. (1) reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, a zarazem przedstawicielką ustawową wnioskodawczyni, wniosła o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi wydanego w sprawie o sygnaturze akt I Ns 310/11, o stwierdzenie nabycia spadku po M. J. i stwierdzenie, że spadek po nim nabyto zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. W uzasadnieniu wnioskodawczyni podała, że postanowieniem wydanym w sprawie o sygnaturze akt I Ns 310/11 Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi stwierdził, iż spadek po M. J. nabyli żona Z. J. oraz syn A. J., pomimo, że do kręgu spadkobierców ustawowych należy również P. M. (1), która jest córką zmarłego syna spadkodawcy, S. J.. O istnieniu orzeczenia zapadłego w sprawie wnioskodawczyni dowiedziała się w dniu 10 czerwca 2015 r.

(wniosek k. 5- 6)

Na rozprawie w dniu 10 marca 2016 r. wnioskodawczyni podtrzymała swoje stanowisko w sprawie, natomiast uczestnicy pozostawili wniosek do uznania sądu.

(protokół rozprawy k. 54- 55)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. J. syn W. i J. zmarł w dniu 22 lipca 2007 roku w Ł., a ostatnio stale zamieszkiwał w A.. W chwili śmierci był żonaty z Z. J.. Pozostawił syna A. J.. M. J. miał jeszcze jednego syna, S. J., który zmarł w dniu 18 lutego 1996 r., pozostawiając

jedno dziecko, córkę P. M. (1). Spadkodawca innych dzieci nie posiadał, w tym przysposobionych ani pozamałżeńskich. M. J. nie sporządził też testamentu.

(dowód: zapewnienie spadkowe k. 54, odpis skrócony aktu zgonu spadkodawcy k. 8, odpis skrócony aktu urodzenia P. M. (1) k. 7, odpis skrócony aktu zgonu S. J. k. 9, odpis skrócony aktu urodzenia A. J. k. 4 akt sprawy I Ns 310/11, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 4 akt sprawy I Ns 310/11)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 9 maja 2011 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I Ns 310/11 Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny stwierdził, że spadek po M. J. synu W. i J. zmarłym w dniu 22 lipca 2007 roku w Ł., a ostatnio stale zamieszkałym w A. nabyli na podstawie ustawy żona Z. J. oraz syn A. J. po 1/2 części każde z nich.

(postanowienie k. 11 akt sprawy I Ns 310/11)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów w postaci dokumentów w postaci odpisów aktów stanu cywilnego oraz zapewnienia spadkowego złożonego przez wnioskodawczynię.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 679 k.p.c. dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku. Wniosek o wszczęcie takiego postępowania może zgłosić każdy zainteresowany, jeżeli jednak brał udział w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku może żądać zmiany postanowienia tylko wówczas, gdy opiera je na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, ograniczony jest również rocznym terminem do wystąpienia z wnioskiem liczonym od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

W razie przeprowadzenia dowodu, że spadek w całości lub w części nabyła inna osoba niż wskazana w prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd spadku, zmieniając to postanowienie, stwierdzi nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. (679 § 3 k.p.c.)

Wzruszenie prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku może nastąpić przez jego zmianę albo uchylenie. Nie jest też dopuszczalna - oparta na podstawie określonej w art. 403 § 2 k.p.c. skarga o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym postanowieniem oddalającym wniosek o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (post. SN z 11.7.2002 r., IV CO 7/02, OSN 2003, Nr 10, poz. 139).

Wniosek o wszczęcie postępowania może zgłosić każdy zainteresowany, a więc osoba, której praw dotyczy wynik postępowania. Jednakże w sytuacji, gdy istnieje już prawomocne orzeczenie stwierdzające nabycie spadku, zainteresowanym jego zmianą będzie tylko osoba mająca interes prawny w prawidłowym wykazaniu następstwa po spadkodawcy.

W niniejszej sprawie złożenie wniosku inicjującego postępowanie na podstawie art. 679 k.p.c. nie było ograniczone w czasie, gdyż wnioskodawczyni oraz jej przedstawicielka ustawowa nie były uczestniczkami postępowania w sprawie I Ns 310/11 zakończonym prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku. Przez uczestnictwo w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku - w rozumieniu art. 679 k.p.c. - należy rozumieć formalny udział w postępowaniu, a nie stopień aktywności, bierność, czy nawet całkowitą bezczynność zainteresowanego występującego w sprawie (post. SN z 4.2.2000 r., II CKN 740/98, niepubl., cytowane za J. Gudowskim, tamże, s. 679/4). Nawet zatem wówczas, gdy uczestnik postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, z różnych powodów, nie brał w nim aktywnego udziału pozostając całkowicie biernym, jest on uczestnikiem takiego postępowania w rozumieniu art. 679 k.p.c. odnoszą się do niego ograniczenia przewidziane w tym przepisie (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2004-10-13, III CK 82/03 O.: L.).

Postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c. nie służy ani naprawie błędów sądu popełnionych w postępowaniu spadkowym ani usunięciu skutków nieznanomości prawa przez uczestników tego postępowania, lecz jedynie

umożliwieniu zmiany postanowienia spadkowego w razie wykrycia okoliczności i dowodów, których zainteresowany nie mógł, z różnych przyczyn, powołać w postępowaniu spadkowym.

Stosownie do treści art. 926 § 1 k.c., powołanie do spadku wynika albo z ustawy albo z testamentu. W świetle § 2 wskazanego przepisu, dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Polskie prawo spadkowe dzieli spadkobierców ustawowych na dwie podstawowe grupy. Do grupy pierwszej należą zstępni i małżonek spadkodawcy (art. 931 k.c.). Do grupy drugiej – małżonek, rodzice, rodzeństwo i zstępni rodzeństwa spadkodawcy (art. 932 k.c., art. 934 k.c.). Spadkobiercy należący do drugiej grupy dochodzą do dziedziczenia dopiero wówczas, gdy nie ma spadkobierców należących do pierwszej grupy.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w postaci zapewnienia spadkowego oraz aktów stanu cywilnego wynika, że spadkodawca M. J. nie sporządził testamentu. A zatem dziedziczenie po M. J. nastąpiło według porządku określonego przez ustawę. Spadkodawca pozostawił żonę Z. J. oraz syna A. J., którzy nie zrzekli się dziedziczenia, ani nie zostali uznani za niegodnych dziedziczenia. Z. J. oraz A. J. nie składali także oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. W rezultacie, zgodnie z art. 1015 § 2 k.c., przyjęli spadek po M. J. przez upływ czasu. Spadkodawca posiadał jeszcze jedno dziecko, syna S. J., który zmarł w dniu 18 lutego 1996 r., pozostawiając jedno dziecko, córkę P. M. (1). Zgodnie z art. 931 § 2 kpc jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkodawcy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Również P. M. (2) nie zrzekła się dziedziczenia, ani nie została uznana za niegodną dziedziczenia, nie składała także oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. W rezultacie, zgodnie z art. 1015 § 2 k.c., przyjęła spadek po M. J. przez upływ czasu.

W konsekwencji, zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, spadkobiercami ustawowymi M. J. są żona Z. J. oraz syn A. J. i wnuczka P. M. (1), którzy dziedziczą spadek w częściach równych po $\frac{1}{3}$ części każde z nich.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosownie do treści art. 520 § 1 kpc, uznając, iż nie zachodzą przesłanki odstąpienia od tej zasady.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.